

CHẾT TÊN THẬT LÀ GÌ?

Thơ Ngu Yên

2025

*Có ai thực sự
hiểu thơ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ hiểu
thơ?*

*Có ai thực sự
hiểu thơ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ hiểu
thơ?*

*Có ai thực sự
hiểu thơ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ hiểu
thơ?*

*Có ai thực sự
hiểu thơ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ?*

*Có ai thực sự
gặp thi sĩ hiểu
thơ?*

Chết, tên thật là gì?

Chết, tên thật là gì?

Ai xô tôi ngã, xin cảm ơn

*Có ai ngã từ những thang cấp lên cao, nơi ca ngợi
xôn xao văn học, như tôi, trên rong rêu lẫn lóc, không
ai chùi rửa, té ngựa đập đầu trên đất Việt.*

*Khi đứng cao, thường xuyên nhìn xuống, văn thơ
xây xắm tường chừng chữ nghĩa cao thâm, luân vũ
quanh những giải thưởng. Vút lên tưởng tượng, hôm
nào đó pháo bông.*

*Té ngựa nhìn trời, thấy chữ bay phát phới, chữ cái
mặc váy trần, chữ đực đi chân không, ảo tưởng một
thời vớ lẽ.*

*Con đường từ Văn Miếu đi biên giới Trung Hoa,
xuống đảo Phú Quốc, dĩ nhiên nở nhiều hoa ngà
ngọc, từ quá khứ tràn lan, sắc chỉ bấy nhiêu màu.
Đẹp, chăm chú nhìn, lé mắt hiện tại. Thơm, chăm
chú ngửi, dị ứng, đồ mũi tương lai.*

Phải đi con đường khác.

Tồn tại không bảo đảm sống còn.

*Té từ cao xuống đất. Không dám khẳng định ai xô
sau lưng. Nhờ vậy trở thành ân sủng.*

Ai xô tôi ngã, tôi biết ơn.

Dập đầu. Thức tỉnh. Đứng dậy.

Đi lối chưa thành đường.

Chữ có nghĩa như đĩa hút máu.

Chết, tên thật là gì?

*Con đĩa phơi chết khô, nhỏ vài giọt, sống lại, tương
tựa thi ca muốn tồn tại, phải hồi sinh.*

*Đi, các bạn làm thơ, viết văn, chúng ta phá đường,
sơn sửa lại Văn Miếu.*

Hôm nay, bình minh mọc lúc nửa khuya.

Chết, tên thật là gì?

Chưa kịp thi sĩ

Cho tôi thêm hai mươi năm nữa
không còn gì nghi ngờ
sau chín mươi tuổi
tôi chắc hẳn thi sĩ, trung thật chơi thơ.
Ai hiểu thơ sẽ lâm râm trần trở.

Gặp thơ lúc lên 7, theo thơ 65 năm, vẫn lạ, thơ quen
già đi nhìn không ra, chân thật nhìn, biết không phải
mặt nạ nhưng dễ lầm.

Thơ lạ dẫn đi ra mắt không ai cười. Chữ nghĩa còn
trình đã ế tình. Nào phải bền đục hay trong. Không
có bền đục.

Tôi biết thơ không dễ hiểu.

Thơ là kiểu sống bất chợt lẫn tình cờ.

Bất chợt kiểu đang đi, quy xuống, ngồi xe lăn.

Tình cờ kiểu lăn xe, tình mất thăng bằng, yêu chồng
em đến đây.

Sống kiểu thơ vui thường trực với sầu.

Làm thơ là thụt đầu vào trong nói ra máu.

Chết, tên thật là gì?

Đầu kẹt trong nội tâm, nghệt thờ, muốn sống phải
tập ói ra rồi nuốt vào. Nuốt ào ào cái buồn ói chút
đỉnh cái vui.

Mắt ngập bóng tối. Tai rền rĩ nhịp tim. Cảm giác khôn
cùng từ bao tử xuống ruột già, kinh qua phao câu,
háng, thấm thía tình người đã man.

Buồn vui thơ không theo dạng bình thường. Nắng
tuy sáng nhưng soi sự tử thành bóng con cây. Kiến
bò sát đất không thấy mây tự tại niềm vui.

Có thơ vì bất ngờ. Vì bất ngờ thơ nhô đầu lên hít thở
dưỡng khí mới. Miệng nói những lời chờ đợi đã lâu.
Tay viết những câu trung thực giữa chợ.

Lời nhuộm máu.

Có ai thực sự hiểu thơ?

Có ai thực sự gặp thi sĩ?

Có ai thực sự gặp thi sĩ hiểu thơ?

Cho tôi thêm hai mươi năm nữa

không còn gì nghi ngờ

tôi,

chắc chắn sẽ chết.

Chân đau vì mang giày cũ

Cất nhiều ý nghĩ năm trước vào tủ lạnh, năm nay mở ra, thấy mốc.

Hồng chi ý mười năm, hai mươi năm, dù đông lạnh, không thể nhai thành món tươi.

Tôi buồn bã tự thấy mình cũ kỹ.

Cũ không gọi cảm, lạnh lùng kiểu nghe cùng một bản nhạc mỗi ngày.

Đành bỏ chữ nghĩa yêu thương, sa lầy vào bóng tối, tìm đâu ánh sáng.

Lỡ bỏ lỡ lạc mới biết độc giả chỉ thích quen thuộc, dù cũ như tình già trải qua đám cưới ít nhất mười lần.

Họ đón em khen ngợi từng bừng. Lơ là chú rể lắm bầm những lời khó hiểu.

Độc thơ! Ai ơi, mang giày cũ của người khác hoài không đau chân sao?

Đau chân, thơ cà nhắc.

Chán, không thích cũ. Nản, không tìm ra mới. Chán nản mới cũ lên phi thuyền căng buồm chèo theo dòng sông.

Làm sao biết, những gì chờ đợi mà không biết?

Độc giả nói: _ “Biết chi nữa. Bao nhiêu đó đủ rồi.”

Chết, tên thật là gì?

*Tôi buồn bã tìm trong tủ lạnh lấy mớ ra nghĩ ngợi
một bữa ăn.*

*Bày mớ thúi lên bàn, nắng sốt đôi ngày, trăng ủ vài
đêm. Mớ nầy những mầm có mùi hương khiêu vũ.*

*Rồi lúc nhúc bày chữ vỡ mầm, bỏ rối loạn một tuần
tìm vóc dáng trăm năm.*

Cuối cùng, mớ cánh bay lên óng ánh vùng hư cấu.

Lạnh. Lửa cháy đời vẫn lạnh

Bây giờ, thường xuyên, cảm giác sợ người.

*Sinh vật có đầu mình, tứ chi. Ăn nói khôn ngoan.
Lịch sự. Đạo đức. Thân thiện với Chúa và Phật, mà
giả.*

*Sinh vật thiếu phẩm chất nhưng tự động tăng giá rất
cao, rồi hạ mình bán sale 50% off, vẫn lời.*

Sinh vật không có ngôn ngữ nào mô tả chính xác.

Khi nhìn họ,

*có thể hình dung Sartre nôn mửa và Nietzsche nổi
điên im lặng.*

Hoàn toàn im lặng.

Đúng, im lặng.

Rồi mửa.

Mửa nhiều hơn im lặng.

Lạnh. Cảm thấy lạnh.

Bên ngoài có thứ gì như tuyết đông, mênh mông.

Kẻ đi ngoài bão tuyết yên tâm hơn vào thành phố.

Kẻ trong chăn mền ấm áp mà run.

Sinh vật dễ sợ đó đầy dẫy khắp nơi khủng bố.

Hồn này ăn hồn kia.

Chết, tên thật là gì?

Xác này phóng uế xác nọ.

Tôi ngồi trong khoảng không bé nhỏ,

Tri kỷ với màn ảnh

Viết.

Sống ngâm tôm đánh đổi bình yên.

Để nhịp tim gia tăng triệu chứng sát thủ.

Ý thức được cô đơn là chấm dứt nhu cầu đồng loại.

Cứ mỗi khi nghĩ đến, ợ chua nổi sợ người.

Sinh vật ba đầu, năm tay, bảy chân, mười miệng,
hai chục cái lưỡi, có điều gì làm nhân loại dễ
thương?

Tắc kè tự rọi đèn lên màn ảnh thành khủng hoảng.

Sinh vật hết đời bán sale 75% vẫn còn lời.

Đừng.

Đừng.

Làm ơn, cho phép tôi kín mít.

Run như dây đàn bầu đệm kẻ hát say.

Nước trong mắt có sẵn men, giữ lâu thành rượu.

Trần truồng nhường đạo đức mặc áo quần.

Rùng mình với chữ nghĩa.

Viết cho hiu quạnh đọc

Chết, tên thật là gì?

*cho cô đơn học hỏi tình người
cho lửa nóng tuy vậy mà lạnh.*

*Ngoài kia, thật ghê gớm
một thứ gì lạnh vô cùng.*

Chết, tên thật là gì?

Nửa thế kỷ về thăm bí mật

50 năm sau

Anh và em trở về.

Nơi sóng biển đưa đời lưu vong lên quanh co đèo núi.

Nơi mồ hôi đun sôi nỗi niềm mâu thuẫn không nói thành lời.

Nơi phố Little Rock bịn rịn bao điều xúc động.

Nơi ông bà già mân mê nhiều câu hỏi bùi ngùi.

Quá khứ đi qua thụt lùi thêm lần nữa.

Nhẹ nhàng mây chiều mà nặng mây rơi .

Bí mật sống đời là đếm tay mười ngón,

Tìm ước mơ ở ngón thứ mười hai.

Ai đi xa rất lâu khi về lại không gặp nhiều nỗi sầu?

Trí nhớ già sắp quên nghi ngờ đúng chưa kỷ niệm.

Đúng, đường số 7, sớm Chủ Nhật vắng lạnh tình quen.

407, căn tiệm tự hào lập nghiệp thuở khờ khạo.

Đêm thức cắt đời cũ từng mảnh quần thân áo.

Ráp vào đời mới từng ước mơ chưa hiểu thấu thân.

Cử nhân kinh tế, em may.

Cử nhân luật, anh may.

Chết, tên thật là gì?

May hốc hác thay vì ôm nhau tình tự.

May lơ lảo.

May rừng mình.

May mù mịt chân trời nuốt khăn tuối trẻ.

Khách đến khách đi khách vui khách giận khách không hiểu.

Hai diễn viên trên sân khấu kịch câm.

Những dọ dẫm đoán chừng bất đắc dĩ.

Anh ngữ rã rời.

Hồn xác rã rời.

Ngày tháng đó, cảm ơn em, đã không bỏ thí.

Ngã tư này đi thẳng gặp nhiều buổi cơm trưa dưới gốc cây.

Mùi nước mắm ớt tha hồ kiến bỏ chạy.

Viên đá cũ em ngồi tuổi 22.

Tuổi 72 ngồi lại vẫn vừa.

Thân cây cũ già nua lão trượng.

Vẫn mơ hồ dấu anh khắc câu thơ.

Câu chuyện thời gian đừng quan tâm thay đổi.

Câu chuyện tình yêu đừng viết chương cuối cùng.

Cua bên phải hướng nhà người bảo trợ.

Chết, tên thật là gì?

Ba tháng đầu mấy ông Mỹ râu ria trông giống nhau.

Phụ nữ Mỹ mềm, êm, thơm, ôm nghệt thở.

Mưa ở Mỹ vẫn ướt nhưng buồn thâm.

Tuyết ở Mỹ trước đẹp sau dơ thắm thía.

Chỉ mây Mỹ biền biệt trôi bất kể nghiệt ngã đời.

Ai bầm dập xác hồn không dám than thở?

Ai mơ đồ la như hái lá trên cây?

Khi tuổi trẻ, không ngại ngần, hy sinh 10 năm hy vọng.

20 năm tiếc quá, em có thể đẹp hơn, anh có thể khôn hơn.

Chuyện làm người đi hướng nào cũng lạc.

Bí mật sống là đừng chết sớm,

Để đếm ngón tay dù chỉ được mười

Hy vọng chờ thấy ngón mười hai.

Hướng sau lưng tìm đến căn nhà thuê.

Nơi tình yêu cảm giác lạ vì mái lũng giữa nhà đón mưa nắng.

Khi tuyết rơi, “Đỉnh Gió Hú” không bằng.

Cảnh đẹp nhất của tình là lạnh yêu nhau run rẩy.

Giữa khu ổ chuột, người tị nạn giống chuột lạc lầy.

Hai chuột ốm gầy, sợ mèo đen, chó trắng.

Sợ cú kêu xui xẻo báo tin khủng hoảng quê mình.

Chết, tên thật là gì?

Ai có thể tưởng tượng

Đôi chuột nắm tay bình thần bằng qua xa lộ.

Cua bên trái lạc xa thêm sợ nín thở hôi.

Đường Central cong nghiêng dốc lũng có thể làm mất tích.

Rời ổ chuột đến tổ Sơn ca.

Nơi ba chim non, món quà tình ái.

Năm tiếng hót khi lộng lẫy khi thảng thảm.

Thường giữa khuya nghe điệu buồn xối xả.

Ai làm cha mẹ không mong con mau lớn?

Đề lo sầu con đủ cánh sẽ bay.

Tổ Sơn ca rồi một hôm hiu quạnh.

May vẫn còn bốn mắt nhìn nhau tim rửa tim.

Anh và em, tình yêu cũ quá hạn.

Mỗi ngày cho nhau tình mới yêu không chán.

Đời khốn nạn, trời khốn nạn, người khốn nạn,

Khốn nạn ghê gớm thế nào đôi ta vẫn yêu nhau.

Anh lượm rặng rưng trồng bên cửa sổ.

Mọc lên nhiều hoa hình mắt cánh môi.

Bí mật vợ chồng chẳng qua là hai viên đá,

Mài vào nhau cho đến lúc khít khao, không hở chút nào,

Chết, tên thật là gì?

Dù cọ xát đã hành trình toé lửa.

50 năm sau

Anh và em trở về ngang dòng sông Arkansas.

Dĩ vãng bơi giữa hoàng hôn rời nước.

Nước luôn mới mà sông rất cũ.

Bí mật tình yêu như nước với sông.

Tình sẽ cũ mà yêu luôn mới.

50 năm sau

Thăm lại phố chợ đông người không ai nhận biết,

Ông già bà già nửa thế kỷ nắm tay,

Đúng luật đi đường yêu nhau không băng qua xa lộ.

(Tháng 9-11, 2024.)

Bình Tĩnh Yêu Nhau

Ba giờ sáng mở mắt.

*Tuyết hóa thành phố mới tinh, tựa đêm qua ai lên
son màu trắng.*

*Chuyện hiếm hoi Houston, nơi vương triều của
nắng, trị vì những mồ hôi.*

Mền dày ẩm thua mền da.

Gối bông êm thua cánh tay.

*Ba giờ sáng bắt đầu một ngày, khoan bàn chuyện lo
lắng, vui trước đã.*

Em mở nhạc.

Anh pha cà phê.

Quán mền ngồi bên lề cuộc ngủ.

Quá đã. Hưởng chút thú tình già.

*Em uống ly anh. Anh uống ly em. “Lòng cuồng điên
vì nhớ, ..”*

*“Chờ hoài nhau trong mơ ...” dù cách nhau nửa
gang tay.*

*Bài này mới hay: “Ta đi bằng một sợi tơ. Lung linh
luồn trong khói mờ. Ta treo hồn vào tình thu. Thấy
mình trôi lãng trắng lòe.”*

*“Đêm đêm người mở lòng ra. Ôm ta trong cánh tay
ngà ...”*

*Em ôm tay anh. Anh ôm tay em. Có còn bao nhiêu
ngày, ôm nhau mà không khóc?*

Chết, tên thật là gì?

Có còn bao nhiêu lần, không bận rộn đời ngu, được yêu nhau bình tĩnh? Cầm điện thoại reo.

Ba giờ sáng. Tuyết lạnh. Cà phê nóng. Nhạc hay.

Em nghe này:

“Người về tay ngà thương nhớ. Kêu ta bằng một lời ru”

(21/01/2025.)

Ghi:

- Ca khúc “Hoài Cảm” của Cung Tiến.*
- Ca khúc “Mộng Du” của Phạm Duy.*

Chết, tên thật là gì?

Soi thấu tâm thường là phi thường

*Những tâm thường nếu soi thấu sẽ ngạc nhiên.
Nếu trăn trở nhìn trên nhìn dưới, lật qua lật lại,
mày mò, cân nhắc, suy nghĩ,
đột nhiên thấy khác thường hay phi thường.
Không có gì tâm thường,
chỉ có người đang nhìn nó
tâm thường.*

Chết, tên thật là gì?

Bà lão nằm trên giường như cành hoa
mọc lên chần gối.

Ông lão ngồi bên cầm tay bệnh nhân
mười móng tay lâu rồi không sơn màu.

“Để anh vẽ hồng tàn màu áo lụa.”

Những ngón tay bị thời gian bạo lực
cong như nhánh gừng già
nhưng mỗi mùa đều nở hoa trắng.

“Để anh bóp dầu, đêm chôn cất mùa thu.”

Vĩnh viễn

tình yêu là phiên muộn cần thiết để sống.

Tâm thường như bữa cơm phải có để ăn.

Khi soi thấu

cơm nấu bằng mây trời đông sóng biển

ăn với ngôi sao luộc

với tóc xào

với da chấm mặn mồ hôi

tráng miệng bằng môi hấp niềm vui ngắn ngủi.

Tất cả chỉ để tâm thường sống qua ngày.

Để lo lắng những thứ phi thường khờ dại.

Những phi thường nếu soi thấu, ừ, tâm thường.

Ngạc nhiên?

Chết, tên thật là gì?

— “Đã năm mươi hai năm, anh cùng em soi thấu.
Tầm thường như những ai yêu đến bạc đầu
nhưng phi thường vì nhất quyết không bỏ nhau.”

Cửa trước cam cửa sổ cười

*Nếu anh yên tĩnh bằng ngôi nhà dưới gốc sồi kia
Sân cỏ xanh lẫn lòng vòng hoa tím, hồng, vàng, đỏ
Cửa trước nghiêm trang nhưng cửa sổ biết cười
Có bàn tay mở nhanh rồi đóng lại giữ hơi ấm.*

*Yêu buổi sáng buổi chiều khác nhau
Yêu buổi trưa thú vị dưới ánh nắng
Những giọt mồ hôi thơm mặt trời
Nhưng ý nghĩa nhất: yêu buổi tối
Khi con người biến mất chỉ còn yêu.*

*Những lúc đó:
Anh linh hoạt hơn con sóc
Bóc vỏ tim thương tận lõi tim.*

*Em xinh đẹp không phải vì nhan sắc
Vì em thần kỳ trong thế kỷ dị kỳ
Anh yêu em không phải vì tình ái
Vì ái tình chính là em.*

Chết, tên thật là gì?

Em khờ khạo và anh vớ vẩn

Sao biết yêu nhau như hai kẻ thông minh

Yêu giữa cạm bẫy và gian ác

Hãy khôn ngoan nhìn không thấy xung quanh.

Phụ nữ đẹp nhất khi tha thứ

Xếp cất áo quần quá khứ của chồng

Vào xách tay tặng người hàng xóm

Vo tròn những trang nhật ký buồn sầu

Nhét vào đôi vú.

Như vậy khi quay về

Anh vẫn tin mình vô tội

yêu em

Nếu tôi có thể yên tĩnh như ngôi nhà

Che chở thân thể em yếu đuối

Nếu tôi mỗi ngày mỗi sắc như bông hoa

Cửa sổ mở toang cho em cười rạng rỡ

Nếu tôi đóng lại như cửa trước vào nhà

rồi khóa chặt

không bao giờ bước ra.

Đen thấy tiếc tấm hình

*Bức hình em trên tường, có lẽ, gần 20 năm,
không già hơn chỉ cũ vì bụi.*

Bờ môi hồng đó tươi hơn bây giờ

Đời sống hút dần hết máu

Em buồn như lá thông sau mùa Giáng sinh.

*Ánh nắng cuối ngày lai vãng trên khuôn kính
phản ánh cảnh chiều lên gương mặt*

dung nhan phẳng phất nét người trầm tư

Em bất động mà mỉm cười muôn đời.

Chụp hình làm kỷ niệm hay để tiếc thời son trẻ?

Không có hình

mỗi người tự tưởng tượng chân dung

chắc chắn sẽ đẹp hơn sự thật.

Anh nhớ em lúc đó, dễ thương hơn nhiều

và anh lúc đó, có lẽ còn thông minh.

Nhưng thời gian có sắc màu thất vọng

son lên hình hài những lớp chán đời.

Chết, tên thật là gì?

Nắng hiện thời đã tắt.

Hình em tối đen.

Nhìn không rõ, tiếc quá.

Thôi, anh đi mở đèn.

Chết, tên thật là gì?

Sợ

Sợ tan vỡ

đá ôm nhau thành núi.

Sợ chia lìa

nước quẩn quít thành sông.

Sợ bóng tối

mặt trời mặt trăng luân phiên thấp sáng.

Sợ cô đơn

chim hót thành bầy.

Sợ quên mình

nắng in đời chiếc bóng.

Sợ cảnh buồn

đất trũng điệp nở hoa.

Sợ lạnh lẽo

cây mùa đông chôn lá

Sợ ngày mai

Chết, tên thật là gì?

nên gọi hôm nay.

Sợ tan vỡ

em ôm tình hóa núi.

Sợ chia lìa

em chịu đựng lòng sông.

Sợ bóng tối

em hải đăng chờ đợi.

Sợ cô đơn

em giữ chặt bóng người

Sợ quên nhau

em bảo tàng dĩ vãng.

Sợ cảnh buồn

em tự hóa thành hoa.

sợ lạnh lẽo, em biết không, trước sau gì cũng lạnh.

sợ ngày mai, em biết rồi, mai nữa sợ ngày mai...

Ký giấy tình khai tử

Bóng chết trải dài
Trên mặt đất lá mùa thu đang chôn
Dù nắng sống tạo ra bóng chết
Hơi thở tôi vẫn hân hoan
Vì có em.
Mỗi ngày, hết việc này đến chuyện khác
Hết buồn này đến lo kia
Cứ đương đầu như cành cây trong bão
Bảo vệ sắc màu đẹp thân xác hoa
Vì có em
Tôi không sợ đời hắt hủi.
Vì có em tôi thân mật với đời.

Bóng chết che dần giấy khai tử.
Tối từ từ lan đến chỗ ký tên.
Tôi bỏ bút
Cầm tay em thương quá.

Chết, tên thật là gì?

Biết không em?

Chủ nhật đi Chúa rồi đi chợ.

Giữa đường gặp bướm chết vì thiếu hoa

Nằm tả tơi bên lề cụt một cánh.

Biết không em?

Bóng mình che nó mát giờ hấp hối.

Vào chợ

Hoa đẹp hoa thơm bán đầy hàng.

Trang trí với những bướm giả, không biết bay.

Lượm một cành hoa gãy.

Người bán nói: Hai đồng.

Anh trả bằng tiền thật với nụ cười chua giả.

Biết không em?

Sống là giả lịch sự, giả hiểu biết, giả lương thiện

Rồi mua bán hoa để bướm thiếu hoa.

Đi chợ rồi đi chùa.

Anh phe Chúa em phe Phật.

Hai ngài thành xuôi già.

Biết không em?

Chết, tên thật là gì?

Chúa và Phật thân nhau nhờ chúng ta.

Trước sau, yêu là đạo dễ theo nhất.

Trên đường về nhà.

Không gặp con bướm chết.

Anh để lại cành hoa.

Biết không em?

Đó là lý do người ta thường để hoa trên mộ.

Lửa sầu ơ

*Đừng nhìn vợ chồng bằng kính hiển vi.
Thấy quá nhiều vi trùng hiểm nguy sức khoẻ tình ái.
Tình nào không có bệnh?
Vi khuẩn nào không gây nóng lạnh nhức đầu?
Đã thấy rồi, khó quên.
Đôi khi ám ảnh chiêm bao, tin là thật.
Không thấy, không biết.
Không biết là bí quyết không nghi ngờ tình.
Chung thủy chỉ liên quan quyền sở hữu.
Hạnh phúc, của chung anh và em tham gia.
Có những loại vi trùng kỳ lạ.
Ẩn náu trong sâu chờ đợi lúc nhẹ dạ yếu lòng.
Xuất hiện qua đường tưởng tượng.
Khiến ái tình đến bệnh viện thường xuyên.
Kinh khủng nhất, tế bào yêu nổi loạn.
Ung thư rồi li dị cũng bằng thừa.
Chỉ con cháu uống thuốc giảm đau suốt niên kỷ.

Hãy nhìn nhau bằng viễn vọng kính.*

Chết, tên thật là gì?

Thấy trăng tròn đâu cần biết trăng dơ.

Mọi diễn biến tiếp nhau ngàn năm sao vẫn xệt.

Sao đầy trời, đời đừng sợ hết sao.

Khi mới yêu, lạy nhau đừng xa cách.

Khi hôn nhau đâu cần nhìn thấy môi.

Khi chấm dứt anh cần em tiễn biệt.

Ngón tay tình bấm nút,

Lửa sầu ơi.

Đẹp là siêu việt, không thể phí phạm

Tôi nhìn bức ảnh phụ nữ chụp với hoa.

*Không thể nói, người đẹp hay hoa đẹp, môi cười hay
nhụy cười, quyến rũ nào không cần mắt liếc.*

Hoa rung rinh sau vườn.

*Người rung rinh di động, căn nhà thơm vì ai hay vì
hương theo gió vào hoan lạc.*

*Cuối mùa hoa sẽ tàn, màu đỏ tươi chuyển bầm tuổi
tác.*

Có lẽ ong bướm không làm nên trận cười dĩ vãng.

*Những cánh héo rụng dần, mưa trôi mệnh lạc quên.
Em ơi, yêu anh, đừng bỏ xa nhà, dù chỉ tưởng tượng.*

Những mùa sau ra vườn.

Hương sắc gọi trí nhớ.

Em à, đừng đi nơi hoang vắng một mình.

Hôm nào đó, nếu em đi dưới lưới trời vô vọng.

Không tay anh làm sao ôm ấm vai mềm.

*Xa, xa hút, bóng lưng em không bao giờ mất trên
đường chân trời, mỗi khi khổ não.*

Không chân anh làm sao em biết lối nào về.

Bây giờ, hoa còn đẹp, phụ nữ không bao giờ hết đẹp.

Chết, tên thật là gì?

Mùa sắp sang, thương thân thể con người, hạnh phúc có sao chấm dứt bằng bi thảm, đẹp vì sao bị đất phí phạm.

Anh khắc ghi người phụ nữ chụp hình với hoa.

Một mai chỉ còn tấm ảnh.

Em à, yêu anh, đừng ra nghĩa trang chịu lạnh một mình.

Cửa nín thở

Có quá nhiều cánh cửa.

Mỗi chặng đường mỗi cửa lớn cửa nhỏ, có khóa không khóa, cổ xưa tân thời.

Có cửa mở, thấy vực sâu sa mạc. Đại bàng chưa bay qua vực đã hụt hơi. Lạc đà cuỗi qua cát, khát khô gần cháy.

Có cửa mở, thấy trời mây, mây dày nào không mỏng vì mưa.

Có cửa mở, thấy đại dương sóng dữ, ngư nhân chết đuối lênh bênh, chim cụt cánh theo kên kên về phố chợ.

Có cửa mở, thấy người sống tạm bợ, mà hành động kiểu sống muôn đời.

Có cửa mở, thấy em, mừng ghê, Dù hoạn nạn trăm bề chờ đợi.

Cửa, cửa, cửa ...

Tháng này bắn khoăn trước cánh cửa, có khoá điện tử, tìm đâu ra mã số, gửi điện thư hỏi thăm.

Bật tắt, không ai biết trả lời.

Hiểm họa đuổi theo, xa xa lấp ló, Trời sinh voi sao không sinh cỏ.

Cửa này mở khó, phải chẳng là cửa cuối cùng?

Nghe nói, sau cửa, có chỗ nằm yên ổn, muôn trùng không phiền muộn.

Chết, tên thật là gì?

Cửa này tự động mở đúng giờ. Chưa có ai đến muộn.

Em, chỉ một trong hai đứa mình được nín thở đi qua.

Để anh đi trước.

Nhớ mẹ, viết lời thơ chuồn chuồn.

Nhớ mẹ. Để gáy đột ngột.

Ngày phai màu.

Tuổi lên tám, một hôm tôi rượt bắt chuồn chuồn long
lanh dưới nắng, trưa bãi hoang đầy bụi gai.

Nó, cái đẹp, vô cùng nhạy cảm, thờ nhẹ, nó bay,
không xa, đậu xuống bụi gai khác.

Rượt nó đến xế chiều, tay chân trắng trợn rướm máu.
Về sau thành thẹo vô hình.

*Cảm giác thơ nhích gần, dừng lại, long lanh dưới ánh
đèn, nó bay. Rồi loạn chữ nhấp nháy.*

*Bắt được. Say mê kẹp trang giấy, nằm xẹp lép vô vị
một bày. Xác khô chỉ còn nghĩa.*

Tôi bắt thơ theo dạng bắt chuồn chuồn.

*Mẹ nói, đừng hành hạ chuồn chuồn, mai nó đầu thai
làm vợ. Tôi thích ép sống nó, đẹp giữa hai trang vở.*

*Không nghe mẹ. Cứ ngâm thơ, mốt mai sẽ hiểu. Bao
nhiều chuyện đời hiểu rõ hết thấy vui.*

Đã qua thời làm thơ ràn rụa cảm xúc.

Một hôm, rượt bắt phần não lãng quên

Tình tra vấn nhiều, mất cảm giác.

Chết, tên thật là gì?

Thấy giữa tập vở cũ, nó khô rang.

Kỷ niệm bấm dập chọt nhức nhối, trí nhớ là bạn thân hay kẻ thù, nhỏ đã phạm tội, lớn làm sao tránh tội.

Chuồn chuồn xẹp lép. Chữ nghĩa khô xẹp lép. Thơ vốn bay cao làm sao ép giữ để dành xem.

Tôi cúi gập, thở nhẹ

Nó thành bụi tan bay. Nhớ lời mẹ. Bụi buồn xé lẻ đậu xuống tay.

Chỉ còn vết vàng lợt trên giấy hiện đôi mắt lơ mờ.

Đôi mắt từng khấn cầu xin sống.

Ngồi xuống, nó bay. Đứng lên, nó đậu. Thức tỉnh, nó bay. Mơ màng, nó đậu. Uống cà phê, ăn trưa, ăn chiều, ngồi bên em, nó đậu. Cầm bút, nó bay.

Ngồi xuống, em bay. Đứng lên, em đậu. Thức tỉnh, em bay. Mơ màng, em đậu. Uống cà phê, ăn trưa, ăn chiều, ngồi bên em, em đậu. Cầm tay em, em bay.

Mẹ ơi, con hiểu rồi. Chuồn chuồn đầu thai thành thơ tình ái.

Thời thơ niên cất giữ những bóng đen trong huyết mạch. Máu luôn chảy qua tim. Luôn trở lại. Mỗi lần dường như lớn hơn. Những bóng đen khổng lồ lúc về già. Chúng đậu. Chúng bay. Bỏ lại những trống rỗng, không biết để làm gì?

Trên đường thua cuộc ra về, thấy động đập trong lùm gai. Nín thở, thò tay vào. Đau nhức. Chảy máu. Bắt

Chết, tên thật là gì?

*chuồn chuồn lửa, màu đỏ nhưng.
Tay kẹp đôi cánh, hân hoan về nhà
khoe mẹ, cảm giác điều gì bất an. Bất
chợt, nhớ vết mắt mờ, nát bấy, đọng
vàng cầu khẩn. Tôi thả cánh chuồn
chuồn. Nó vụt bay không trung, một
vết đỏ lóng lánh vui trong nắng chiều
u sầu.*

Hôm đó, về đến nhà, chị lớn khóc, ôm tôi: “Em đi
đâu? Má chết rồi.”

Chết, tên thật là gì?

Khi chia tay nên bay đừng đi chậm

Khi linh hồn dễ bốc hơi, thân xác nặng chìm sát đất.

Ngồi tiệc rượu nâng ly có bàn chân lả lướt dưới gầm bàn. Đàn ông nào cũng thích đối gian dù yêu vợ thành thật.

Thế giới ngày nay mất chất thật, chỉ còn vỏ tướng thật, không thể tránh khỏi, ai cũng ít nhiều dối trá, miễn trung thực trải lòng. Trung thực khó giữ, cách nắm đuôi con lươn.

Xã hội dân gian hiền li dị kiểu tôm tươi, tôm chưa kịp ươn người đã đi mất, kẻ bán cầm ít tiền hưu trí. Biết bao nhiêu người về hưu suy nghĩ độc thân?

Tình yêu bắt đầu bằng mua sắm, ở giữa đầu tư và tiết kiệm, cuối cùng là phung phí.

Nếu ai chưa hiểu thâm thiết này, hãy yêu đương say đắm, trước khi suy giảm, tình trôi ra biển, yêu bốc hơi lên trời.

Nếu ai nghĩ ngợi bản sắc này, cứ bình tĩnh yêu nhau và biết chắc không bao giờ thỏa mãn. Vì bản chất tình yêu lơ lửng, chỉ lấy vào, ít khi trả ra.

Những ai giàu sang một cách bản cùng, có thể vui dù đang khóc, có người nào chưa biết khóc giả từ? Chưa biết khóc vì biết rõ sẽ mất?

Thôi thì,

Sau tiệc chia tay, đi là cách bay của người say.

Chết, tên thật là gì?

Khờ quá, sao chịu làm lạc đà.

Những tổn thương thâm sâu bên trong

trở thành kho tàng cho sáng tạo

Ký ức Lưỡi Long đầy gai

nở tác phẩm hoa đỏ màu lửa.

*Sa mạc vô cảm tràn ngập cát khô. Lạc đà người từng
đoàn mê mệt nắng, chở nặng nề sống còng lưng,
trên những cục bứu gù cao vì tham muốn, dâm dục,
ganh tỵ, hận thù.*

*Nước uống hiếm hoi. Ốc đảo khô dần. Bầy lạc đà
người đói bụng, đói liên tục, đói dai dẳng, càng lúc
càng đói, vì ăn cái Tôi không đủ no.*

Thở giữa đám nhân sinh,

này anh, này chị, này em,

sao cứ thọc tay vào túi nhau: móc tiền,

cầm tay nhau: lột nhẵn,

ôm eo nhau: cởi áo.

cắt đứt lưng quần rồi nhảy dây.

*Biển cả hiểm họa ngày mai hung hiểm. Nhân loại bơi
dày lịch sử chết chìm. Càng đuối sức càng bị chìm*

Chết, tên thật là gì?

xuống. Người khỏe, người trẻ, người giàu, có hơi dài, dài được bao lâu? Chưa kịp khóc đã uống nước mặn. Xác lênh bênh, xác sinh thối rữa, nhìn mặt chưa phải mình. Cứ bơi rồi tính sau.

Có khi nào Lưỡi Long sống trong biển?

Mọc gai đâm cá mập, thường luồng?

Sau hoàng hôn, chiều nay có chuyện lạ:

một con lạc đà bơi qua đại dương

chở trên lưng

ý nghĩ:

“Sống, sao khờ quá.”

Chết, tên thật là gì?

Sống dầm mưa

Không thấy nắng lấy gì theo nắng

Chỉ bão mưa tìm nắng nơi nào?

Socrate che dù

Khổng Tử mặc áo tơ

Bạn và tôi ướt lạnh suốt đời.

Không thấy nắng làm sao biết nắng

Trong cơn mưa Sartre đi Taxi

Tuân tử đi xe ngựa

Wittgenstein đi máy bay

Bạn và tôi ướt lạnh suốt ngày.

Bạn và tôi co cụm trong mưa bão

Đưa lên gối

Đưa thúc cùi chỏ

Tranh nhau lạnh đầu hay ướt chân

Bạn buồn. Tôi buồn

Cả hai, đau bận rộn

Chẳng bao giờ cố tìm nắng.

Lạnh quá trốn vào nhà

Con bọ hung
trốn mưa gió
bò vào nhà
cô bé bắt
nhốt vào chai trong.
Chọn lựa hay số mệnh?
Sống luôn luôn là kiểu ở tù.

Con bọ hung hình dong giống bộ não
có cánh và chân.
Thân nâu láng ra về dân da màu.
Nhìn xung quanh thấy thế giới,
không thể thoát ra.
Leo lên té xuống.
Leo lên té xuống.
Cô bé quan sát vô tư.
Sống luôn luôn là hát xiếc.

Ngày này qua đêm kia

Chết, tên thật là gì?

dùng chân leo lên té xuống
sao không dùng cánh bay?
Sống luôn luôn sợ.
Có cánh để làm gì?
Mẹ kiếp, mày có cánh để làm gì?

Người đàn ông đỏ da màu
có não và chân
nhìn xung quanh thấy thế giới
không thể nào thoát ra.
Có não chỉ để khóc
Té lên té xuống, bỏ cuộc, không còn ước mơ.
Phải chi số bọ hung đừng trốn mưa gió lạnh.

Mấy chục năm sau,
cô bé đã già.

Chết, tên thật là gì?

Xấu hổ là sự thật.

Nếu biết xấu hổ khi nhìn xuyên “sự thật”

Người đó hồi sinh.

Nietzsche mửa ra “tình yêu sự thật”

Trở thành điên rồ.

Sự thật nguyên thủy trưng bảo tàng viện

Khi em hỏi: “Có thật lòng yêu?”

Anh vào tâm ngữ lật tìm từ điển

Rồi xấu hổ.

Làm người là để chôn người.

Những yêu thương nhớ nhung chỉ quên

Dù hứa thương suốt đời, nhớ đỏ như máu.

Sự thật không có trong chữ và lời.

Ngày giỗ nói nhớ cha mẹ

Lòng con xấu hổ.

Người chết lâu rồi dù vẫn ăn ngủ hít thở.

Có những đau lòng chỉ để lòng đau.

Khi mất sự thật người ta sống như chết.

“Nóng hổi! Ai ăn não đây!”

Người chết mỗi ngày ít hơn người sinh ra.

Người ăn suốt ngày nhiều hơn người suy nghĩ.

Có bàn tay chỉ để mọc ngón.

Có bàn tay mọc cánh bay cao.

Có ngón chân chỉ kỳ mài cắt tỉa.

Có ngón chân giẫm nóng bỏng chông gai.

Có trái tim suốt đời bay phi cơ trốn tình ái.

Có trí tuệ mê vật chất xin giấy phép thiêng đàng.

Ai thờ đời không có hối hận? rồi lặp lại.

Ai bước đời không đến cõi già? rồi làm trẻ.

Ai đứng đời địa chỉ nhà quán? đừng sợ, hát lên.

Ai chưa đến tên trong danh sách đó? đổi tên.

Làm người khô hài, đòi hỏi nhau nghiêm túc.

Bắt buộc nhau luật lệ.

Yêu thương nhau trả giá từ xu.

Sinh ra để chết - nhiều người sinh ra.

Ăn để đi cầu - nhiều người ăn luôn não.

Không hài hòa

*Cây sống lâu kinh nghiệm nhiều mưa gió.
Chim bay cao không vướng bận sương mù.
Thế giới không bao giờ lớn hơn thế giới
nhưng lòng người có thể sâu rộng hơn.*

*Buổi chiều nhìn ra cửa thấy trời vô hạn
sao hẹp hòi nhất trong chuyện nhỏ nhen.
Nếu tiếng hát dễ làm hồn cảm động
sao tiếng nói dễ làm mất lòng?*

*Nói cùng một ngôn ngữ
hiểu nhau như người ngoại quốc.
Bực bội một ai
chỉ làm hồn lờ loét.
Huống chi, sống không hài lòng
lời nói dễ gây thương tổn.*

*Trong máu mọi người đều có pha xăng
không cần mỗi vẫn bốc lửa.*

Chết, tên thật là gì?

*Tiêu hủy tất cả những gì không thể lấy lại
kể cả tình thâm máu mẹ xương cha.
Vợ chồng bỏ nhau như thay tim.
Anh em bỏ nhau như thay phổi.*

*Cây sống bao lâu mới hiểu
không bao giờ khinh thường gió nhẹ
vì một hôm nó sẽ thành bão.*

Chết, tên thật là gì?

Đề phòng: có cái gì rất ảo

Bắt bắt cứ người nào, lột hết áo quần, lột hết da, lột hết thịt, lục máu, bới xương, đâu thấy tiếng nói.

Thế nhưng, ai cũng nói, liên tục, triền miên vào tận chiêm bao.

Thế nhưng, ai cũng không hoàn toàn hiểu.

Bắt bắt cứ người nào, bịt miệng, không cho nói một tháng, người vô tâm nhất cần một năm, họ sẽ bắt đầu nghĩ về bản thân.

Khi nghĩ bản thân, nói mất âm thanh, chỉ vô thanh vang dữ dội.

Nghĩ mình là im lặng tìm im lặng; bỏ tiếng động tìm vô hình.

Im lặng phải chăng là tiếng nói?

Tiếng nói có trước im lặng, phát hiện khi nghĩ về bản thân.

Hãy đề phòng.

Tiếng nói là ảo.

Thơ dưới lòng đất

*Tôi làm thơ chưa kịp vì sâu,
Vì sâu.
Những thứ lúc nhúc trong não,
Ăn nát tim.
Chúng bài tiết, không lối thoát.
Một hôm chảy qua chân lông,
Hình chữ
Có mùi.*

*Tôi làm thơ không nhúc vì sâu,
Vì sâu.
Những lỗ thủng cảm đào ý xúc
Từ đầu xuống chân
Rồi sâu vào lòng đất
Nơi tôi sẽ làm thơ vì sâu.*

Mát. Tình đang ở đâu?

Đêm nay làm thơ
Như có ai níu lại ngón tay
Màn ảnh trống, vắng tanh từ máu lạnh.
Em xa cách trở thành đàn ông
Cảm giác nước đá
Khi không còn tình yêu
Đàn ông đàn bà đều thừa thãi
Màn ảnh trống vì không còn em.
Tôi đã thể yêu em không ngưng nghỉ
Vì không em đòi hỏi tanh mùi bùn
Dù nhan sắc em tuyệt kỳ hay xấu xí
Hãy về yêu nhau
Đêm hơi thở đợi chờ chần gối.

Thơ ơi, em là đàn ông hay đàn bà?

Chết, tên thật là gì?

Giết buồn bằng cách buồn quen.

*Có những thơ vẽ hoài không thành họa
Sắc màu dễ dàng sao lại vô hình
U ám đó cần gì buồn bã
Thiên tài nào không ướt bão mưa
Suy nghĩ nào không cường toan hoan lạc
Hành động nào thất bại không khóc thầm
Giết buồn không cần nhiều dũng cảm.*

*Có những thơ hát hoài không thành ca khúc
Rung cảm lên môi sao vô thanh
Thần kinh sung sướng ca từ im lặng
Cây đàn nào không cần ngón tay
Nhưng đâu đó có điều gì thất vọng
Lòng trí vắng không
Thế kỷ hỏi ai
Giết thơ chỉ cần không cho chữ.*

Giết buồn chỉ cần không cho thơ.

Chết, tên thật là gì?

Trườn,g ca ung thư

Ai chưa thưởng thức

Trườn,g Ca Ung Thư?

Trườn,g ca bạo bệnh nhiều năm chờ chưa chết.

Nhạc trưởng Zarathustra điều khiển hợp xướng.

Trong thân thể trườn,g ca

tế bào nổi loạn

tế bào giết tế bào

tế bào vây khốn cảm xúc

tế bào phục kích tâm tư

cho âm thanh không trở thành âm nhạc,

tế bào vượt qua luật lệ tôn sùng

tế bào phá tung năm dòng kẻ

những nốt nhạc chết lên chết xuống

những ca từ móp méo vắn vẹo

đồng loạt trỗi dậy nhạc tận thế.

Nghe.

Tôi nghe.

Chết, tên thật là gì?

Biết.

Tôi biết

Nietzches đứng hàng chót đánh trống châu.

Thỉnh thoảng đập một cái,

Thế giới ngã nghiêng

Tôi đang nghe hợp xướng

Trường ca Ung Thư.

Toàn thể tế bào trong tôi đồng lòng nổi loạn.

Sống như thế này,

Ung thư có ý nghĩa hơn.

Ghi chú:

- Zarathustra: Nhân vật trong tác phẩm *Thus Spoke Zarathustra* (Zarathustra đã nói như thế) năm 1883-1885. Tác giả là Friedrich Nietzsche.

- Nietzsche, triết gia Đức và tác giả của *Thus Spoke Zarathustra*

Bóng chiều chết

*Căn phòng nghệt thở màu âm u
trên mặt quày rượu vân gỗ phơi dĩ vãng nứt
vết xước, bàn tay say mang nhẵn cạ nổi niềmm
thời gian vô hình lưu lại nhiều thương tích
và không gian
mờ như hôm nay
xô đẩy thời gian hấp hối trong bóng chiều.
Ai đang buồn
đến uống với tôi vài ly rượu
nếu tâm tư lớn đủ
thế giới là tù ngục.*

*Ai đang cần yêu
đến ôm tôi một buổi
nếu tình không đủ vui
yêu luôn luôn tạm thời.
Thời giờ yêu để sống
ít hơn thời giờ sống không yêu.*

Chết, tên thật là gì?

*Trong bóng chiều chết
quày rượu và tôi nhập vào nhau
tăng thêm vết nứt vết xước
giá trị quày rượu là đồ cổ*

*còn tôi,
không cách nào sống lâu hơn quày rượu.*

Trên cành mộc lan

Cây Mộc Lan hoa trắng trước nhà nở ra tổ chim, một
bầy nhụy kêu riu rít.

Cha bay mây sớm, mẹ bay nắng trưa, thay nhau
mang mỗi về xây dựng phiên hà hạnh phúc.

Tất cả thực tế đều giống huyền thoại khi không thể
đến gần.

Những chiều mưa không như nhau, nhưng buồn vẫn
ướt cánh chim nhỏ.

Sao hoa Mộc Lan không đỏ?

Lớn gấp chục lần hoa ổi mẹ trồng

nhưng không có trái ăn.

Mẹ rửa lông mỗi ngày mỗi rụng, dành dụm thành
giường êm cho con nằm.

Cha nhìn trứng chưa nở có bao giờ tự hỏi mai này
mưa trắng hay nắng đen?

Hương Mộc Lan thơm nồng nàn.

Mẹ đẹp nhăn dần theo hoa rụng.

Ai có con đều biết chuyện làm người

Sẽ không hết lo âu cho đến chết.

Khi còn thương là còn đau lòng.

Chết, tên thật là gì?

Đó là một buổi xế chiều:

Mặt trời thường xuyên cô độc cảm thấy cô đơn.

Chim già trở về tổ

môi dở dang

không còn nhụy nào mừng rỡ.

Nắng tàn vốn đã buồn

sao trời lại buồn thêm?

Cây Mộc Lan lại nở hoa trắng.

Thời gian đục tổ chim những lỗ hổng tả tơi.

Những lỗ trống nhìn thấy trời xanh

biết bên trong chất chồng nhiều thương khó.

Quảng cáo

Con nít không cần mặc tã

Đưa con nít ngồi trong tim người lớn.

Nhảy xuống chạy ra đường.

Tháo tã tung tăng khắp nơi, khắp phố.

Vui ghê.

Sống đến một lúc nào

nhìn xung quanh hết thấy con nít.

Biết ngay

hồn nhiên tự tại chết ướp trong khôn ngoan.

Mỗi người lớn khôn khéo lượm đá nặng

chất lên vai, chồng lên đầu

giả vờ đứng thẳng, đi thẳng bằng, run đầu gối.

Mỗi người lớn tự biết sắp qua đời

hấp tấp hưởng một chút trần gian tàn tạ.

Chán mình, chán đời, cố tìm niềm vui,

họ xoay xở hoặc thất vọng

hoặc hài lòng một cách bất mãn.

Đưa con nít trong tim mỗi người lớn bật cười

Chết, tên thật là gì?

- “Sống như vậy mà ham sống.”

Đừng bắt đứa con nít cầm miệng
vì hồn nhiên thường xuyên là sung sướng.

Hôm nay, đứa con nít đi chơi suốt ngày
Đến đêm trở về tìm người lớn.
Không có tã, nó trần truồng
nhảy vào tim, thoải mái, nằm ngủ.
Còn người lớn rồi rấm lo chuyện đời.
Thao thức, mất ngủ, trời hừng sáng.

Đứa con nít vẫn chưa thức dậy.

Kể chuyện buồn

Yên Tĩnh là cảm giác buồn.

Lặng lẽ là trạng thái buồn.

Bình an là nhập vào buồn.

Đạt cảnh giới là trăm năm buồn.

Ham muốn dẫn đến buồn.

Không ham muốn cũng buồn.

Khi già

thường xuyên đến nhà thờ cầu nguyện xưng tội

thường trực ở nhà chùa gõ mõ tụng kinh

xin cho lời hứa bình an đời này

xin cho lời hứa hưởng phước đời sau.

Xin được bình an sau khi gây nhiều sóng gió.

Xin hưởng đời sau khi đã hưởng gần hết đời này.

Hứa là hành vi phạm tội.

Tin lời hứa là buồn đến tận đáy quan tài.

Như chuyện ông lính già

trước khi ra trận

Chết, tên thật là gì?

Ông tướng hứa sẽ trao tặng huân chương,
và tiền hưu trí hậu hĩ
nếu chiến đấu hy sinh
nếu gian khổ vì ngôi sao lập lòe trên cổ áo ông tướng.
Lính già tuân hành
chiến đấu anh dũng
rồi chết.
Thua trận ông tướng chạy trốn nước ngoài.

Lời hứa là chiếc lưỡi câu
khi móc dính lòng tin
có thể kéo sập thế giới.
Hứa là phạm tội hình
Tin lời hứa là tòng phạm.

Chuyện tầm thường, không hấp dẫn
hiểu cũng buồn,
không hiểu cũng buồn
nhưng không nghe chuyện này
có lẽ sẽ buồn hơn.

Lũng rồi

Cái gì đến nhẹ mềm?

Cái gì đến sâu bén?

Phải chăng “Cái muốn làm sao”?

Làm chiều phải đón đêm.

Cảm giác treo lơ lửng.

Làm người phải đón sống.

Nửa muốn ngồi, nửa nằm dài.

Nửa muốn hát, nửa ngậm miệng.

Nửa này muốn nửa kia.

Khiến cảm tưởng bị lũng.

Lũng nơi nào? Dò dẫm lũng cay nghiệt.

Cái nhẹ mềm đến thương tâm.

Cái sâu bén đến thương tích.

“Cái không biết làm sao” giết đời.

Tài năng? Để làm gì? Muốn làm sao?

Lũng rồi.

Chết, tên thật là gì?

Mù không thấy kẽm gai

Ngày xưa có hai mắt. Bây giờ còn một.

Con kia bị nhiễm trùng trốn đi.

Bỏ lỗ trống chứa chiêm bao thất lạc.

Một con nhìn nửa đời, nửa người, nửa tình yêu.

Thấy một nửa phải chăng là thấy?

Mắt bên ngoài không thấy mắt bên trong.

Người luôn chăm giữ mắt bên ngoài.

Mắt bên trong phần đông hư hỏng.

Khốn nạn cho ai đui bên trong.

May tôi còn một mắt

May thấy được một nửa

Chân đi được nhờ mắt thẳng bằng

Chột dễ chạy hơn mù.

Vậy mà đám mù tung hoành khắp nơi.

Lãnh tụ đám sáng mắt.

Hôm qua con mắt còn lại đau khấn cấp

Vì thấy kẽm gai đâm xóc nắng trời.

Chết, tên thật là gì?

Tro cúng nào cũng lạnh

Tôi về thăm Việt Nam, mang theo nắm tro Mỹ.

Khi rời Việt Nam, mang theo nắm tro Việt.

Ghé Nhật du lịch, mua hủ cốt thủy tinh

Trộn lẫn hai loại tro, quê hương hỗn hợp.

Bất kỳ da màu gì

Kỳ cọ sẽ ra tro

Bằng chứng của chất chết.

Bất kỳ lòng người nào

Nhìn kỹ đều có tro

Cân đòì sau nặng nhẹ.

Bất kỳ sống thế nào

Cuối cùng chỉ còn tro.

Đáng giá bao nhiêu?

Mỗi sinh nhật, tôi quan sát hủ tro.

Không thấy khác chút nào.

Mai kia hủ tro cúng

Mỹ-Việt lạnh như nhau?

Như chó. Giống chó. Là chó.

Cổ bị xích dẫn đi như chó
mỗi ngày theo chân ông.
Hứng khởi chạy nhanh phía trước, bị giật lại.
Chán nản thụt lùi phía sau, bị kéo đi.
Thấy chó cái, vui mừng nhảy cẫng.
“Đứng lại. Ngồi xuống.”
Thấy chó đực, cạnh tranh sủa vang.
“Im đi.”

Cổ bị xích dẫn đi như chó.
Con chó tôi dòng sói rừng hoang.
Đêm ông ngủ. Nằm dưới chân giường.
Nghe tiếng động, canh phòng gian ác.
Chống cự bất lương dù chủ cũng bất lương.
Khác với chó, tôi không tin chủ.
Rồi ngủ lơ mơ tìm cảnh núi rừng.

Ông đó là ai?
Chân tay dài thòng, đầu cao đến mây.

Chết, tên thật là gì?

Chưa ai thấy mặt thật.

Tay xích cổ hàng tỷ con chó dẫn đi.

Đám chó hỗn loạn chờ tranh giành ăn uống.

Rồi dần dần tắt thở bên đường.

Đúng. Ngu như chó.

Tại sao chó sửa?

Vì uất ức.

Khi ở rừng, chúng tru.

Tại sao bị xiềng xích?

Vì quy phục ông chủ.

Khi ở rừng, chúng tự tại ung dung.

Con chó tôi dòng sói hoang thất thế

bị xích cổ dẫn đi như người.

Xui bình thường

Những chuyện xui xẻo sắp hàng đón chờ phía trước, không thể nào trốn tránh, dù đang hóa trang, dù đã thay hình đổi dạng.

Tai họa tìm đến như công an bắt người không cần phạm tội, chỉ cần ngẫu nhiên nhìn thấy đi ngang qua.

Nếu xe hư, nhà dột, máy lạnh cháy, mất việc làm, mấy vi tính hỏng, ... không phải là xui xẻo, nên gọi là gì?

Nếu đến chợ mua lầm trứng vịt lộn thúi, nếu ra sân trượt té khi tưới cây, nếu lau chùi bếp làm hư lò đốt, nếu nhớ người này điện thoại lầm người kia...như vậy là bình thường?

Ai nói là không phải?

Tôi nghĩ là phải.

Xui xẻo là bình thường.

Người già luôn luôn gặp xui xẻo.

Không thể cập nhật đời sống. Lái xe chậm chạp. Nghe nhạc xưa rích làm phiền tai tuổi trẻ. Ăn mặc làm xấu thời trang. Ăn uống không theo khẩu vị đương thời ... gặp xui là phải rồi.

Tai nghe không rõ, không chịu đeo máy, chê ồn ào. Nghe không rõ, nói thật to, gây huyên não, tưởng mình lịch sự ... gặp xui là đúng.

Chết, tên thật là gì?

Hát dở mà tin mình hát khá, hát hoà, người nghe phản hồi ... xui là phải.

Biết ít mà nói nhiều, nghĩ cạn mà nói sâu, làm sao tránh gặp chuyện xui?

Khi xui xẻo bao bọc xung quanh, như lạc giữa đám đông, không biết đường ra, đành đi theo ... nên làm quen với xui, không còn cách nào khác.

Già là một thế giới riêng, khi mới bước vào, ít ai nhận ra.

Nơi mà bình thường chính là xui xẻo.

Chết, tên thật là gì?

Không giống thần lằn

Cái như vậy là cái thế nào?

Sao mọi người đồng ý cái như vậy?

Tôi không hiểu cái đó là cái gì?

Có phải nó đang khó chịu đau trong ngực?

Bàn tay cậu bé chụp đuôi thần lằn.

Nó tự cắt đứt bản thân thoát khỏi số mệnh.

Sống chụp lấy cái gì của tôi?

Thấy được mặt bên ngoài, không biết bên trong.

Suy nghĩ bên trong, khiến nghi ngờ mặt ngoài.

Có phải tất cả cái giống nhau, là cái như vậy?

Còn cái khác nhau là cái ra sao?

Như vậy? Ra sao? Con người là cái nào?

Thần lằn mất đuôi bỏ chạy

gặp đồng loại, không giống, vì ngắn và xấu,

- Em có còn yêu anh vì anh mất đuôi?

Một thi luận nghiêm túc

Các người định nghĩa tôi dâm dục.

Đúng.

Dâm là khả năng vẽ nên địa đàng đầy hoa.

Sắc màu giai điệu thấy đẹp nghe hay sung sướng.

Trước khi thành trái quả nuôi sống trần gian.

Dục như một thứ gì không thể diễn hết.

Núi lửa phun ra nham thạch trù phú thân thể diệu kỳ,

Thứ mà thiên thần ma quỷ thèm, không thể có.

Các người có dâm dục không?

Câu trả lời không phải xưng tội, chỉ ngợi ca chân lý.

Nếu Thượng Đế ghét dâm dục,

Ngài đã bẻ đổ và trám kín từ đầu.

Dâm dục là món quà an ủi,

Tặng loài người sống lo âu, thương khó, triền miên.

Nhiều người hành động quái tình trong bóng tối,

Rồi ban ngày thủ thế kín áo quần,

Kết án đi, khinh bỉ đi, nhưng hãy chờ đêm rồi nói.

Tôi biết rõ các người cũng dâm dục,

Chết, tên thật là gì?

Nhiều khi còn sáng tạo dục, hư cấu dâm.

Xin chúc mừng các bạn.

Tôi dâm dục.

Đúng.

Không tự hào. Không tự mãn. Chỉ tự nhiên.

Khi gió thổi cây nào cũng rung,

Khi em rung lá nào cũng rụng.

Thế giới buồn biết bao khi dục vắng dâm.

Người điên loạn đến đâu khi dâm nhớ dục.

Biến hóa dục thuộc tài năng thiên phú.

Yêu thương dâm thuộc tài tử đa tình.

Nếu em cười anh vì thường xuyên nhảy múa,

Hãy nhìn xung quanh, mỗi người múa khác nhau.

Những kẻ nhảy là những người chân thật.

Không kể những ai giả bộ nhảy dây.

Toàn cầu thứ gì cũng giả

Ngoài trừ dâm dục.

Anh là người dâm dục bình thường.

Nhờ vậy dám một đời yêu em chân thật.

Những

Ý

Tìm

Lời

Về

Ngôn

Ngữ

1. Chim Ngôn Ngữ

Không biết từ đâu, chim đẹp bay đến, đậu lên ranh giới, ánh sáng và bóng đêm.

Một loài chim tuyệt tích trong thi ca, còn nhặt nhòa trên vách động.

Chim này kêu vô thanh: Saussure.

Chim kia kêu vô tận: Derrida.

Tiếng hát có sóng, vỡ thành trì ngôn ngữ, ngàn đời khả tín, vào đại dương hoài nghi.

Tiếng hát chói tai, từ tổn kiên quyết, đẩy sâu vào trung tâm não bộ. Khiến tri thức kinh ngạc như vừa cắt kén chui ra, trần trụi chối từ quá khứ.

Tại sao không tự hỏi, lời nói có đáng tin? Có phải ngôn từ bằm năng làm lẫn?

Tại sao không tự hỏi, có phải mỗi ngày vô cùng trở ngại, khi trò chuyện? Phải chăng, dù cố tâm nói đúng, vẫn nói sai?

Tại sao không tự hỏi, có phải mỗi câu nói cưu mang tranh cãi? Mỗi câu thơ cần hiểu ngầm? Mỗi câu viết cần phân tích?

Tại sao không tự hỏi, có gì nói với nhau, rồi phải giải thích về điều-đã-nói? Rồi tiếp tục nói-giải-thích. Rồi đòi hỏi giải-thích-nói?

Chết, tên thật là gì?

*Tại sao không tự hỏi, thật sự có biết mình nói gì?
Phải chăng con người mất quyền kiểm tra, quản lý
ngôn ngữ?*

*Tại sao không tự hỏi, có gì viết cho nhau trở thành
viết một mình? Suy tư thật lòng trở nên man trá?
Phải chăng ngôn từ phản bội, vô hình chỉ đạo con
người?*

*Con chim đậu nơi không còn mặt trời, thỉnh thoảng
lập lại: Có thấy tôi không? Có nghe tôi không?*

*Tôi theo dõi cho đến gần sáng. Hỏi những người
chung quanh. Có thấy gì không? Có nghe gì không?*

Tất cả đều lắt đầu.

Hoặc họ đã hiểu sai câu hỏi?

2. Ngôn ngữ truồng

*Giiữa trưa hè, trời nóng nhất. Nhân loại đắm mồ hôi.
Trời bỗng mưa.*

*Núp dưới gốc dương, Paul de Man (3), Hillis Mille
(4), Barbara Johnson (5), tranh luận. Chợt Marilyn
Monroe (6) chạy vào....da ướt; nước chảy leo trên
đầu vú, ứa sữa trong.*

*Đời người,
chúng kiến mỹ nhân truồng
một lần,
đủ chết không hối tiếc.*

*Đời chưa lần nào,
chết hối hận thay!
Phụ nữ Barbara cũng nghĩ vậy.
Hưởng chi triết gia.*

*Lúc này, Paul, Hillis, quên động não. Triết gia gieo
buồn khắp thời gian. Tiếc thay, mỹ nhân dành cho
anh hùng, thương gia; không cho nhà tư tưởng.*

*Marilyn cười, ngàn vàng Bao Tự;
phủ nước trên người, sụp đổ Tử Cấm Thành, sơn
đen Tòa Bạch Ốc, thay nóc Điện Cẩm Linh;
cúi xuống, không cần Cấu Trúc Luận, không cần
Giải Cấu Trúc, dễ hiểu, cần gì hư cấu.*

Vì không có mỹ nhân trường, cười, phũ nước, lau mình, cúi xuống, đứng lên, mới có triết gia.

Thực tế:

dưới gốc dương, Paul, Hillis, Babara tranh luận. Không có Marilyn chạy vào. Nàng đang tắm biển. Ngoài trời nắng.

Muốn mưa có mưa, muốn nắng có nắng. Ngôn ngữ đưa người vào vũ trụ gỗ viết; dẫn xuống hỏa ngục Inferno, lên cung trăng chú Cuội, dạo chơi đại dương 20 000 Ngàn Dặm Dưới Đáy Biển, ngăn ngor đến tận thiên thai.

Marilyn đổi hệ thành thấy tu; Paul de Man trở nên người Nhện, kẻ hèn hạ núp da thánh thân, con cóc là cậu ông trời,... Chữ nghĩa mặc quá nhiều quần áo, ngập lụt bơi lội thời trang, quên mất, trần trường cần thiết sinh tồn truyền giống.

Quay lại tưởng tượng:

Trời tiếp tiếp mưa. Thêm vài khách trú. Có Mary Ellen Solt, (7).

Trời sinh mỹ nhân luôn luôn động đậy. Như thiên thần trong vũ điệu đam mê, Marilyn bồn chồn chờ mưa tạnh.

Nàng chạm vào thi sĩ, nói xin lỗi. Ngẫu nhiên thơ trôi dạt. Trăm năm cái gọi người ta ...

Mary Solt nhìn chăm chú nói:

- " Đây, bài thơ Cụ Thể tuyệt vời nơi háng. Ngàn câu thơ tình chỉ một ký hiệu (8). Cần gì ngôn ngữ, thấy chưa?"

Ghi:

(3) *Paul de Man: (1919-1983). Nhà tư tưởng về văn học của Hoa Kỳ gốc Bỉ. Một trong những người truyền bá học thuyết Giải Cấu Trúc của Jaques Derrida.*

(4) *Hillis Miller: (1928- ...) Nhà tư tưởng về lý thuyết văn học. Cùng với Paul de Man và Barbara Johnson, phổ biến Giải cấu trúc vào các lãnh vực khác.*

(5) *Barbara Johnson: (1947-2009).*

(6) *Marilyn Monroe: (1926-1962). Ca sĩ và tài tử Hoa Kỳ. Một trong đệ nhất mỹ nhân đương thời. Tự tử chết không biết lý do.*

(7) *Mary Ellen Solt: (1920-2007). Một trong vài thi sĩ dẫn đầu trong phái thơ Cụ Thể (Concrete Poetry).*

(8) *Bài thơ “Bình Hoa” nổi tiếng trong lịch sử thơ Cụ Thể của Mary Ellen Solt.*

3. Triết lý lữa thể.

Sớm, gió biển lạnh vào tận chiêm bao, đánh thức.

Cầm cà phê theo dấu tình sương tìm bước Basho.

Sóng chạy ra khơi réo gọi bình minh đến chậm.

Sóng vỗ vào bờ từ chối giã từ ánh trăng.

Không tư tưởng đời sống bất an vì thú tính.

Có tư tưởng đời sống bất an vì thiêng liêng.

Không y phục người bất an trần tròng xấu hổ.

Có y phục người bất an che giấu hóa trang.

Có lẽ, nên khỏa thân cùng thiên nhiên ra biển.

Tìm thói quen khác khi y phục hỏi trần tròng.

Bãi khỏa thân có từ ngàn xưa, người tiền sử đến trước, không hề phạm thuần phong mỹ tục. Người văn minh đến sau, lén lút, luật lệ, phê phán, cấm ngăn.

Basho đi khắp bãi, có áo quần như không có. Người trần tròng trên bãi như có áo quần. Gió thổi mạnh, lọt qua háng, rít lên, vừa đủ tự nghe. Cảm giác lạnh mênh mông nơi hạ bộ.

Bãi khỏa thân đã 5 giờ sáng.

- " Good morning Jaques, Ferdinand, Michel, Roland, Maurice, Gilles... Cá mập chưa thức dậy, hải âu chưa sẵn mồi, phụ nữ còn ngái ngủ, các bạn

làm gì ở đây? Vẫn tiền phong gió bắc? Vẫn Napoleon thôn tính toàn cầu?" (1)

- "Chúng tôi tranh luận ngôn ngữ khỏa thân. Còn bạn? Vẫn suy tư, không gia nhập? Mặt trời sớm muộn sẽ mọc. Ánh sáng sẽ soi rõ thân thể trần truồng. Ý không còn chỗ núp sau chữ."

- "意在言外, cổ nhân nói đã lâu. Ý tại ngôn ngoại, chữ là bóng, ý là hình. Hình thật, bóng giả."

- "Một ví dụ làm lẫn. Chữ tiếp cận. Ý mơ hồ, thường đến từ cội nguồn tri cảm. Thấy thể xác rõ ràng khi khỏa thân, ông có thấy linh hồn?"

- "Vì sao người ta an toàn trần truồng trên giường ngủ, trong nhà vắng? Phải che kín khi ra ngoài? Vì nhiều mắt? Vì tôn giáo? Hay vì lời nói? Câu trả lời xa vời y phục và khỏa thân."

- "Trần truồng cho cảm xúc. Áo quần cho cảm tưởng. Không ai biết rõ lý do. Chỉ biết hoặc trần truồng hoặc y phục."

- "Vì gió thổi nên gió xuất hiện, hay vì xuất hiện nên gió thổi? Ông muốn nói, 'tôi suy nghĩ vậy tôi hiện hữu' là sai?" (2)

Ông cụ đi qua, đứng lại, lên tiếng: - "Dục là rễ; ý là nhựa, chữ là cây cành hoa trái lá. Gió xuất hiện và thổi vì bão tố đã qua rồi sắp đến. Chữ cùng ý để biểu đạt cái muốn, như các ông đang khỏa thân."

Tất cả đều trần truồng trừ ông cụ; mang bọc dài, đang đưa. Sợ chấm đất khi ngồi.

- "Cụ Sigmund (3), sự thật ở đâu: Sóng xuất hiện cho biết biển động. Biển động cho biết trái đất xoay. Trái đất xoay cho biết vũ trụ sống. Vũ trụ sống cho

*biết điều gì? Sóng tấp vào bờ là chữ tràn lên giấy.
Đâu là sự thật?"*

*Bình minh xuất hiện. Những thân xác trung thực vẽ
đường cong trên nền ánh sáng. Phụ nữ di động
thành hoa nở lộng lẫy đường chân trời. Bóng đàn
ông như cây dừa, bụi dừa, lùm dương.*

*Lông, loại y phục thiên nhiên nhiều kiểu mẫu. Trần
truồng chưa hẳn đã khỏa thân. Rồi cạo sạch, thậm
mỹ nhân tạo, thay đổi thiên nhiên, phải chăng là tái
tạo mỹ niệm làm người?*

*Thiếu nữ gây mỹ cảm dâng cao, gây dâm dục biến
động. Bụng phệ làm cảm giác chìm xuống. Vú thòng
khiến cảm khái tâm tư. Tất cả thấy rõ như sóng vỗ,
hải âu bay, mây trôi nổi.*

*Ông cụ đi quá xa, bóng chạy ngược về hiện tại. Gối
đầu lên bụng Saussure. Nằm vắt ngang Foucault,
Barthes. Bóng tay phe phẩy như hện trở về.*

*Phía xa, trên ngọn núi, ngôi chùa có tượng Phật
đứng cao, nhìn xuống. Phải chăng dục là nguồn khổ
lụy? Hay chính chữ vận tải khổ đau?*

Ghi:

(1) Jaques Derrida (1930-2004); Ferdinand
Saussure (1875-1913); Michel Foucault (1926-
1984); Roland Barthes (1915-1980); Maurice C.
Blanchot (1907-2003); Gilles Deleuze (1925-1995).
Một thế hệ triết gia Pháp nổi lên giữa thế kỷ 20, trở
thành những phong trào tư tưởng dẫn thế giới bước
vào thế kỷ 21.

(2) Câu nói bất hủ của Descartes: Je pense donc je
suis.

(3) Sigmund Freud.

4. Chữ Khỏa Thân Trong Giấc Mơ.

Lạc hậu sinh nghèo. Nghèo sinh mặt vận.

Cha con Chữ Đồng Tử một cái khó, thay nhau mặc lúc ra đường.

Cha chết, chôn khó theo người. Chữ trần truồng câu cá sinh nhai. Suốt ngày ngâm nước, đêm lẫn vào bóng tối.

Nghèo đói sinh hoang tưởng. Chí lớn sinh mộng mơ.

Một hôm, Chữ mơ ra biển rộng.

Đang vùng vẫy sóng khơi. Công Chúa Tiên Dung xuất hiện. Chữ chui trốn dưới cát. Tiên Dung tắm che màn, nước chảy lòi ra Chữ.

Trần truồng gặp trần truồng. Ký hiệu gặp ký hiệu, thành vợ chồng.

Trần gian mơ chưa đủ, mơ đến tận thiên thai. Chữ mơ mình cưới hạc, cùng Tiên Dung lên trời. Y phục bay mây trắng. Vinh hiển, nghèo thường mơ hiển vinh.

Tĩnh ra, còn dưới cát. Sốt ruột chờ trời đêm.

Umberto Eco (*) chôn dưới cát, đứng dậy nhìn bao la, trò chuyện cùng ký hiệu.

Trên bãi khỏa thân, trần truồng là y phục. Trong đô thị, y phục là trần truồng.

Chết, tên thật là gì?

GHI: () Umberto Eco (1932-2016) Nhà tư tưởng, nhà văn người Ý. Người đi giữa hai ranh giới ký hiệu học của Peirce và Saussure.*

5. Dã Tràng nơi nào? Ai thấy ngọc Vạn Ngôn?

Tôi phải đi

và đến

nơi muốn đến

dù rất tối tăm

dù rất bí ẩn

khi ánh đuốc trí tuệ không soi nổi bóng tối u mê.

Tự dặn lòng, sẽ không dừng lại dù đam mê: Cuộc thám hiểm bởi tò mò, nghi vấn, mơ tưởng, trên đường đi dài chỉ còn ý chí.

Tự dặn lòng, không quan tâm những lối rẽ ngang quyến rũ kêu mời. Những hương đồng cỏ nội tuyệt vời trách cứ bốn phận giữ mãi mùi thơm. Hãy mang hương theo cho thơm hành trình cô độc.

Tự dặn lòng, không mất thời giờ nghe những kẻ vô tích. Họ không biết phải đi đâu, lười biếng đứng sát lề chỉ trở. Ai đi mà không vấp. Kẻ đứng chẳng bao giờ vấp, chỉ bị chôn vùi.

Vì tôi cần phải đi và cố đến

nơi linh cảm sẽ gặp Dã Tràng.

Chuyện Kể Trước Trong Đêm:

Ở Sơn Tây có thợ săn Dã Tràng ngày ngày bắn thú nuôi vợ. Đời tưởng êm đềm, họa phúc chẳng quan

tâm. Thế gian có bao nhiêu người tưởng đời may mắn? Bể dâu, vãn cầu, tái ông thất mã, ... khiến bình an là ao ước khô hài. Tin vào bình an trở thành tấn tuồng bi phần.

Ngày ngày theo dõi những mũi tên rượt bắn linh cảm của thú, sợ hãi chạy trốn, không thoát khỏi tài thiện xạ. Linh cảm sắp chết, chạy tìm nơi nương tựa, nơi nào? Có hay không, một nơi núp bóng muôn đời an lạc?

Đêm đêm ôm ấp người tình, da thơm mồ hôi thịt rừng, vừa man dại vừa thần tiên dưới ánh sáng chập chờn lửa nướng thịt tươi. Từ xưa đến nay, cho dù mong manh, cho dù ngắn ngủi, cho dù bị cản trở, cho dù bị cấm ngăn, thực tế: Tình yêu có sung sướng thật.

Bắn chết con rắn cái ngoại tình.

Rắn đực đền ơn: Cho viên ngọc Vạn Ngôn. Ngậm vào miệng, ngọc sáng lên khi sinh vật truyền giao tâm tưởng. Không cần biết, vẫn hiểu. Không cần nghe ngôn từ, vẫn cảm thông tin. Ngọc sáng tạo vạn ngôn bằng ánh sáng soi bừng cảm thức; những hình ảnh hiện lên không âm thanh; tất cả ngôn ngữ chỉ nhìn, thấy là hiểu.

Có thể trước khi có Babel, mọi người đều mang ngọc vạn ngôn.

Babel sụp đổ, ngọc tan nát.

May thay, một viên còn sót cho Dã Tràng.

Rủi thay, một viên còn sót cho Dã Tràng.

Quạ đen báo thù. Dã Tràng sa ngục. Nghe kiến báo tin, cứu dân thoát lụt. Mô hình ở hiền gặp lành, mô hình ước ao, mô hình trấn an tâm linh nhân thế. Lập

Chết, tên thật là gì?

lại, nhắc nhở, lập lại, nhắc nhở, dường như chỉ xảy ra trong truyện tích học làm người. Dã Tràng cho vua mượn ngọc, trở thành vinh hiển cung đình.

Tinh chất nhiều năm mâu thuẫn với nhau, chất lọc, hòa hợp thành đá ngọc.

Dịu dàng, đều đặn, nâng niu, tay mài như sóng vỗ vào bờ kinh nghiệm. Thủy triều lên xuống gánh hai vai kiến thức. Đôi mắt riêng tư chăm chú tìm cạnh nhọn, vết thâm. Mài thời gian cho tâm thức tròn vào viên mãn.

Ngọc từ từ phát tiết tinh anh, tự thân phát sáng.

Ngọc là trí tuệ của sò trai.

Ngọc là tâm tư của nhũ đá. Hoàng hậu của nghìn năm. Hậu duệ truyền kiếp của văn hóa dân tộc. Tinh túy văn chương. Ánh sáng thi ca. Ngọc vạn ngôn để gì tìm thấy.

Vua ngậm ngọc ra biển nghe tôm cá kể chuyện trùng khơi. Nghe sứa kể phải phân thân sinh tồn. Nghe san hô với chiến công giữ gìn lòng biển. Nghe sóng dạn dò đừng yêu ngư nhân.

Vua nghe ba con mực, vừa múa vừa kể chuyện khôi hài

Bật cười thú vị

Ngọc rơi xuống đại dương

Tìm ngọc

Dã Tràng chìm xuống nước

Tiếc ngọc

Dã Tràng hóa còng xe cát biển đông.

Chết, tên thật là gì?

Vì sao người Việt cổ truyền lại chuyện Dã Tràng?

Họ đi tìm thứ gì mà hoài công nhiều thế kỷ?

*Viên ngọc vụn ngôn là khát khao thông biết mọi sự?
Hoặc ước mơ phá vỡ ngăn cản ngôn từ, vượt lầ
m ngôn ngữ? Hoặc cao hơn, một bước đưng tới
trời?*

Vì sao dân gian cần có ngọc?

Rồi thất vọng nào để xe cát như dĩa tràng?

Chuyện Kể lại Khi Trời Sáng:

Ở Sơn Tây có thợ săn Dã Tràng, nhờ ngọc rắn ngày
ngày săn mồi nuôi vợ ba con. Dù thăng trầm nắng
mưa giông bão, gia cư vẫn bình thường.

Biết ngọc vụn ngôn, vua muốn mượn.

Ông cương quyết không cho.

Ngậm chặt khừ trong miệng.

Lính dùng đao cạy lưỡi lấy ra.

Ông nuốt vào bụng.

Vua cho lính mổ bụng cướp ngọc mang về triều.

Bạn quạ đen ăn ruột rồi bỏ xác cho lang sói.

Gia đình ông từ đó nát tan.

Ông thà chết không làm dĩa tràng.

Chết, tên thật là gì?

Còng xe cát trên biển, mỗi đêm được bao nhiêu?
Mỗi cơn sóng phá tan nhiều viên cát. Sóng rút đi,
còng tiếp tục xe.

Hoài công ư? Còn có gì khác để làm? Còng không
xe cát, chẳng lẽ thăng thiên hay độn thổ? Chẳng lẽ
lãng xãng, quay cuồng, vất vả như người? Chẳng lẽ
tự viết huyền thoại tự dụ dỗ?

Còng xe cát như làm thơ, mỗi đời được bao nhiêu?
Mỗi phù du giấu thơ vào dĩ vãng. Rồi mỗi ngày, lại
tiếp tục làm thơ.

Hoài công ư?

Khi đi tìm thứ gì sáng và quý, không biết. Gọi là ngọc.

Khi đi tìm thứ gì sáng và quý trong thơ, không biết.
Gọi ngọc vụn ngôn.

Tìm đến chết, không thấy. Đừng gọi dã tràng. Thơ
tan vào cát. Còng xe thơ mỗi đêm, mỗi đời, mỗi sinh
mệnh.

Khi còng chết, còng trở về đại dương.

Khi thơ chết, xác trở về ngôn ngữ, hồn tan vào ký ức
loài người. Một hôm, sẽ quay lại tâm tưởng thi sĩ.
Nuôi những người sống tận thiên thu.

Tự dặn lòng, không nhìn lui, e không dám bước tới.

Tự dặn lòng, kềm chế thời gian, vì định mệnh là dây
cương không ngựa.

Tự dặn lòng, chết chỉ một lần.

Khi chưa chết, tôi cần phải đi

và đến

Chết, tên thật là gì?

nơi muốn đến

dù rất tối tăm

dù rất bí ẩn

*với linh cảm, không bao giờ gặp được Dã Tràng để
mượn ngọc vụn ngồn.*

Chết, tên thật là gì?

Ê, Khánh Trường, thượng lộ bình an

Houston mùa hè nóng có thể nướng thịt trên mui xe hơi.

Họa sĩ bò dưới đất vẽ chân dung kiếm tiền đổi rượu.

Nàng mẫu ngồi khép hờ y phục lả lơi.

Đường nét sắc màu bỗng dừng toi bời khung bố, trời đất sẽ vô cùng phần nộ, nếu đàn ông không thích đàn bà, nếu bàn tay cứ chăm chú vẽ.

Tao không kể hết chuyện để người đọc tự đoán. Xe cứu thương chuẩn bị hự còi. Bác sĩ xuất hiện. Mày ôm bức tranh nằm thoi thóp .

Tao thấy hết từ đầu qua khe cửa phía sau.

Tôi và Khánh Trường vui chơi với nhau như hai bàn tay, thỉnh thoảng vỗ vai, gặp gỡ nâng ly, rồi mỗi tay trở về thân thể.

Mỗi bàn tay bùng mỗi cuộc đời, cho có lệ, không mấy quan tâm vì bận rộn chăm lo tình ái. Có một bàn tay vô số ái tình.

Bàn tay cầm cọ vẽ, cầm chữ viết, bốc đồng mức nước uống nơi hai dòng sông hợp lại cuồng lưu. Bóng anh đứng như thân cây văn học, qua bốn mùa đùa giỡn.

Có mấy kẻ giang hồ vừa ý dù suốt đời phiêu lưu?

Trời sinh ra mày chơi màu sắc, liu xiu chữ nghĩa.

Hội họa một chiếc giày. Văn chương một chiếc giày. Xỏ vào đi vừa chật vừa rộng. Vậy mà cũng gần đến nơi.

Ê, mày đi đâu vậy?

Chuyện cũ kể lại, chớp ba mươi mấy năm, sấm ầm ì dĩ vãng.

Những đêm say Mai Thảo, Vũ Huy Quang.

Những trưa say Nguyễn Đình Thuần, Phan Nhật Nam, xin không biết nam hay nữ.

Say không phải từ ngữ, là cách sống, song song với đời mà lơ lửng loanh quanh.

Say nôn mửa là cách trả nợ công danh cơm áo.

Say ngủ mêm là cách khinh bỉ khổ sầu.

Có nghệ sĩ nào không say mà nổi tiếng?

Để tao kể tiếp nếu không người đời xấu miệng, sẽ tự nhiên hư cấu cảnh đóng cửa tắt đèn.

Trưa hôm đó, Houston nóng sôi sục.

Bạn tôi vẽ miệt mài với rượu. Không ăn. Không ngủ. Không dừng. Chân dung quyền rũ ngày này qua ngày kia.

Đột nhiên rơi ly rượu.

Bạn tôi ngã xuống với bức tranh.

Rượu trộn sơn dầu thành màu kiệt sức.

Chúng mình già rồi, nhìn rượu đủ choáng váng.

Còn đàn bà xin dâng thư viện quốc gia.

Nghe tao kể hết những lần say cồng nhau nhẹ hơn nghệ thuật.

Chết, tên thật là gì?

Đưa trên ghế bố, đưa dưới sàn nhà, hai tay buông
thống, ước vọng rơi.

Không có nghệ sĩ chân chính nào không ước ao bất tử.

Tiếc thay, tao cũng như mày.

Lâu quá không uống, nâng lên, ngửi một ly đỡ khát.

Ê, Khánh Trường, mày đi đâu vậy?

Kể chuyện cũ sao mày không nghe?

Mới đây, biến đâu mất?

Sao bỏ lại đôi giày?

Chuyện một người biết xấu hổ.

Ông ta đóng vai chính trên sân khấu đông người xem vì ông diễn tuồng lưu lút, điệu nghệ, kiêu Lương Sơn Bá là gái mà Chúc Anh Đài là trai. Kết cuộc không phải đôi bướm bay ra từ mộ, mà chính xác một cặp ếch ương.

Khi đóng vai Trương Chi, trái tim không hóa thành chén ngọc, hóa thành cục phân nên nước mắt My Nương chỉ dùng rửa tay mỗi khi đòi phóng uế.

Những lúc ngu dại, vô thức dẫn về quá khứ, có gì đâu, một đồng tào lao. Có gì đâu đáng nhớ nhưng sao thấy buồn quá ta.

Những lúc khôn ngoan, ý thức dẫn đến tương lai, ừ, cũng hay nhưng hết giờ. Ít năm còn lại, ngu nữa hay sao mà ham - Đùng chấm dấu hỏi.

Ông diễn tuồng hay nhất: Vai Quan Công phò Tào Tháo, không quay về Lưu Bị.

Hay nhì, Lưu Bình trước khi thi đậu rị mọ ôm ấp Châu Long.

Hay ba, cải lương Máu Nhuộm Sân Chùa, chết vì chính nghĩa, cả người ông giả đầy sơn đồ.

Đóng tuồng thôi, không phải thật, vẫn có tên trong lịch sử. Một hôm nghĩ lại, cảm giác dơ dáy, ra sông tắm. Hôi cả dòng sông.

Đóng tuồng nghĩa là có mặt mà vắng mặt.

Đóng màn. Có mặt, không ai xem.

Chết, tên thật là gì?

Mỗi người đều đóng một vai tuồng, kể cả khán giả.

Có lần ông đóng vai hiệp sĩ thể thiên hành đạo, nhân lúc không ai để ý, bỏ túi mấy xấp tiền của kẻ gian. Một ngày vui như những ngày vui tương tự.

Hôm qua, đang đóng vai kẻ lưu vong già say mê vật chất quên tình quê quán, nửa chừng phát chán, bỏ ra về cửa sau.

Hôm nay sinh nhật 78 tuổi.

Ông tâm sự: Đời tôi thật xấu hổ.

Chết, tên thật là gì?

“Chết,” Tên thật là gì?

Chết là cái gì?

Khi còn sống tôi muốn gặp cái đó.

Dẫu nghi ngờ Thượng Đế có hay không.

Đừng nên nghi ngờ cái chết.

Nó đứng đâu không ai biết, không chừng cạnh bên.

Nghe nói nó lạnh gây rùng mình.

Cảm giác khi sờ thất vọng lúc biệt ly.

Nó nhẹ hơn bóng, nhanh hơn chớp.

Cướp giật hơi thở như tắt đèn.

Nó giết người không tiêu chuẩn,

không thứ tự,

không đặc quyền,

không hối lộ,

chỉ ngẫu nhiên trở thành đương nhiên,

đương nhiên như ngẫu nhiên rút lá bài quát.

Chết là tên gọi cái đó.

Không phải tên thật.

Chết, tên thật là gì?

Chỉ danh xưng như Tăng thống, Giáo hoàng,

Chỉ bút hiệu như Võ Phiến, Mai Thảo.

Chết tên thật là gì? Thiên thu không trả lời.

Ai sinh ra Chết? Sống sinh ra chết.

Không có sống làm sao chết?

Tại sao nó không bao giờ chết? Bắt từ hài lòng gặt đầu.

Chết, có thật mà huyền thoại.

Chết xô bà ngoại ngã xuống dốc

Khi mang về một chân ngắn chân dài.

Bà bước khập khiễng vào lòng đất.

Năm tôi lên tám

Chết cắt đi đôi vú tuổi bốn mươi.

Trông ung thư lên ngực mẹ.

Đêm con say ngủ mẹ bước ra đóng cửa đi không về.

Từ đó sáng nào cũng hồi hộp.

Đối với chết

người đồng hạng như nhau.

Chết chỉ nhận hơi thở cuối cùng.

Những chuyện khác,

mặc kệ chúng bay điên cuồng hay ngu ngốc.

Chết hiện hình rõ hơn

Chết, tên thật là gì?

Khi em tôi lẫn lộn nóng thương hàn
Khi xe nhà binh cán vỡ sọ bà hàng xóm
Khi vô số người quen bỏ mạng vì chiến tranh.

Chết là lời mời không thể từ chối.
Không ai có thể thế chỗ nhau.
Chỉ có thể hứa mai sau gặp lại.
Cõi chết mênh mông không địa chỉ không tên đường.
Chết là cửa ra không trở lại.
Người ép ra phải trả giá trái tim.
Có ai chết mà không nhớ thương người sống?
Cha tôi đi ra cửa đó rất nhanh.
Anh tôi ra cửa đó chậm rãi, quay lại nói:
“Anh chưa muốn chết.”

Đức tin rao giảng: Chết mở đường đời sau.
Một đời chưa đủ sao?
Chịu đựng phi lý, bầm dập lương tri,
Khủng hoảng làm người tốt, thất vọng tài năng,
Chưa đủ sao, muốn thêm lần nữa?

Tên của chết có thể là “Hủy Diệt.”
Không có gì thoát khỏi tử vong,

Chết, tên thật là gì?

*Kể cả không gian, thời gian, vũ trụ
Không tin? Hỏi Stephen Hawking.
Tên của chết có thể là “Phi Lý”
Vì nó giết “hữu lý” và “chân lý.”*

*Chết nghĩa là hết sống hay sống mà không biết.
Nhiều người chết, chỉ còn cái tôi thờ độc quyền..
Người chết đuối thường tưởng mình bơi giỏi.
Người khôn ngoan thường tưởng sẽ sống lâu.*

*Anh và em, ai chết trước?
Nếu có trời?
Trời thương người, sao bày cảnh thương tâm?
Em biết không?
Nghĩ cho cùng chết không đáng sợ.
Sợ sống đau buồn quay quắt thuở yêu nhau.
Nếu hai đứa chết cùng một lượt,
Ái tình hoàn hảo không chia tay.
Những ai ngán sống mà sợ chết,
Hãy đặt tin tưởng vào tình yêu,
Thuốc duy nhất chữa lành bệnh trầm cảm.
Chết không thể hăm dọa một người
Nếu người đó xem thường cái chết.*

Chết, tên thật là gì?

Chết không quyền lực gì với một người,
Khi người đó đã chấp nhận phải chết.

Bao nhiêu năm qua,
Tôi truy lùng cái chết
Như thám tử tìm bóng ma.
Chết cấu tạo bằng nguyên tử hay hư vô?
Khi lửa đốt, hạt chết bay tìm hạt sống.
Có vẻ như chết luôn phục sinh
Vào nguyên tử khác.
Chết có thể là phương trình hoặc công thức?
Cộng trừ nhân chia lũy thừa số không,
Bằng số không.

Suốt đời, tôi đuổi bắt cái chết.
Trong một ngày nhìn em bệnh ngặt nghèo.
Mới chợt hiểu
Chết ở ngay trong thân xác
Dẫn chúng ta đi xử tử.
Chết ở trong mỗi vật lý
Thúc đẩy vạn vật đến diệt vong.
Cuối cùng
Tôi hiểu cái chết

Chết, tên thật là gì?

Không có tên thật.

Chỉ xứng đáng tên gọi:

“Chết”.

Ghi:

Stephen Hawking: Nhà bác học lớn nhất của thế kỷ 20. Ông được sắp ngang hàng với Darwin, Newton, Einstein. Tác phẩm: The Brief Answers to the Big Question, được thực hiện bởi người thân thu lượm tài liệu của ông, sau khi ông qua đời. Cuốn sách này, chứa một số câu trả lời về vũ trụ, thời gian, không gian và Thượng Đế.

Nhà văn và triết gia.

1.

Những người sống có súng, họ bắn nhau. Những người không có súng chạy trốn. Những oan hồn trôi dạt từ xác chết hóa điên. Thành phố lảm lét run rẩy chờ sát thủ.

Không thấy bàn thờ nhang khói, cúng cơm canh hoa quả đầu năm, thay thế bằng thịt nướng từ những xác cháy, lửa tàn riu riu kho thây ma, ruột gan tim thận phổi tung toé ngổ ngáo thờ ông bà, hỏa châu soi đường tổ tiên về thấy lạ.

Chúng tôi dọc theo phố, len qua hẻm, ra nghĩa địa, về bến tàu, Tết biến mất như có hẹn không đến. Chỉ người giết nhau, ngã xuống, thừa thãi máu, phung phí thịt da. Trên cao ngàn ngàn sao vẫn sáng. Ngàn năm không kể chuyện một năm.

Hướng chi một đêm dù chôn sống cả ngàn người. Hướng chi một ngày tươi rói đạn bom sát sinh trẻ già lẫn thú vật.

“Sống là gánh chịu khổ đau, sống sót là tìm trong khổ đau những ý nghĩa.” (1) Ông lão làm bầm. Mò lấy bao thuốc lá trên mình xác máu me. Rẩy rẩy chân phải, ống quần mắc vào bàn chân kẻ chết.

2.

Khuya gần giao thừa, anh vô cư phát phơ trên đường đi dự tiệc khói nhang. Gặp ông lão mặt mày thông thái, lang thang, suy gẫm điều gì quên ngả tư đèn đỏ.

Xe hơi phóng tới, cán qua, không nấn ná bận lòng, tiếp tục chạy xa khuất. Không hề gì, ông vẫn đi thong dong, dường như không sợ gì cái chết.

Thấy quá quen, anh vô cớ hỏi:

— *“Phải ông là triết gia Friedrich Nietzsche, người điên lúc cuối đời? Tôn Tấn điên trốn Bàng Quyên. Ông điên trốn loài người?”*

— *“Vâng chính tôi.”*

— *“Trông ông không giống người điên.”*

— *“Bên kia gọi là điên. Bên này, chết là điên. Ai cũng điên. Điên làm sao biết ai điên.”*

— *“Nghĩa là sao?”*

— *“Chiêm bao là giấc mơ của sống. Điên là giấc mơ của chết. Giấc mơ không thức dậy.”*

— *“Nếu thức dậy?”*

— *“Là thiêng đàng, nơi Thượng Đế đã chết.”*

— *“Sống có triệu tỷ đường đi, chết không có lối nào. Ông đi đâu?”*

— *“Tìm tiệc cúng. Chẳng phải mai mừng một? Năm nào tôi cũng dự tiệc cúng phủ phê. Một bữa no, sướng ba thu, hề.”*

— *“Đi lối này, vào khu phố Việt.”*

— *“Tết Mậu Thân năm nay cỗi sống chọn rộn. Chắc nhang khói ngập hồn. Xôi chè thịt quay, tôi thích xôi vò.”*

Pháo nổ từng hồi khắp nơi. Dần dần vang dữ dội. Giao thừa mừng năm mới. Trong giọng nổ nghe ra vía kinh hoàng, pha hốt hoảng, có điều gì khác lạ.

— “Chuyện gì đây?”

Lính bắt lính nam cầm súng bắn nhau. Những người dân chạy trốn. Những oan hồn hoá điên, tụ tập xem chiến tranh, ừ, cuốn phim chưa đến hồi chấm dứt.

Ai giết? Tiếng gào thét lạnh người. Ai chết? Tiếng khóc la thảm thiết. Ai điên? Tiếng cười ghê rợn. Ai đọc? Những người sống đã quên chiến tranh.

Chết không không đến nỗi phải sợ, mà sợ nỗi sợ chết. Một người lính trúng đạn đứt đầu, té giã giữa, đứng lên nguyên vẹn kinh hãi nhìn xung quanh. “Lại đây.” Nietzsche gọi. “Đi ăn tối.”

3.

Ai chết mặc ai, những hồn điên vừa ra khỏi xác, đứng lơ lửng từng bầy, kinh ngạc nhìn nhau. Thế nào? Không quân phục, không phân biệt, không hận thù, chỉ vô nghĩa, hình thù trống không.

Điên bắt điên nam làm quen chia thuốc hút. Điên bày lo lắng sẽ về đâu? Sống làm sao? Không thấy quỷ ma thần thánh. Thế giới bên kia súng đạn nghiêm túc trung thành lý tưởng. Thế giới bên này, vừa biết chết là điên. Sống điên kiểu này. Chết điên kiểu kia.

Nietzsche: — “Thiếu gì việc hữu ích, dư thừa việc thú vị, sao anh tha thiết làm văn sĩ?”

— “Thiếu gì việc hứng thú, dư thừa việc từ tâm, sao ông suy nghĩ làm triết gia?”

— “Có thể làm gì khác chẳng? Hư cấu tốt cùng là văn sĩ. Suy nghĩ rất ráo là triết gia. Giết người nhiều nhất là tướng lãnh. Lắng nghe nhiều nhất là người câm. Nói dối bậc nhất là nhà chính trị... Có lẽ chúng ta, mỗi người mỗi ý. Mỗi ý dẫn mỗi đường. Đi trong tăm tối là triết gia. Đi trong tưởng tượng là văn sĩ. ... (lầm bầm) ... Đói quá.

Không có tiệc ăn. Chiến tranh hại người sống lẫn người chết.”

— *“Về nhà tôi. Thế nào cũng có đồ ngon.”*

Điên lẽ đứng xó nhà góc phố. Người sống gọi là ma. Không phải. Là nỗi buồn làm người chưa thỏa, tụ lại. Niềm nhớ mong nán ná cõi trần. Hầu hết chết đều tiếc thương cuộc sống. Họ là những khối trong, loảng chút sương mù.

4.

— *“Bánh tét bánh chưng chị tôi gói. Gỏi gà, cari, xôi lạp xường, em tôi nấu. Vịt lộn, xả xui, mua ngoài chợ. Mai quế Lộ, rượu tàu. Đế trắng, rượu ta. Ông Nietzsche, từ từ đêm còn dài, để tôi xông khói cho ông ăn.”*

— *“Dưa món. Thiếu dưa món, dưa chua. Rượu đế đậm thắm hơn Cognac. Hà... ngon tuyệt.”*

— *“Hình như khi điên, ông thiên vật chất hơn tinh thần?”*

— *“Sống mới phân biệt. Chết rồi, tinh thần và vật chất giống nhau. Sống là phân biệt cơ cầu tạo vô lý.*

— *“Tôi chưa hiểu rõ ý ông.”*

— *“Một người thực sự có thể yêu say vật chất, đồng thời đam mê tinh thần, nếu biết luật cân bằng. Con thú có bốn chân, con người hai chân, không phải ba, không phải năm. Đó là cân bằng của cây mọc từ dưới lên cao; của mưa lạnh từ trên rơi xuống. Món này gọi là gì?”*

— *“Ngẫu pín. Ăn thử cái cầu bắt qua giữa đực cái.”*

— *“Cầu treo, nơi sự sống bắt đầu bằng khoái lạc, cân bằng, chấm dứt với sầu lo. Giữa khoái lạc và sầu lo, nhà văn, anh như thế nào?”*

— “Lúc trẻ, tôi viết vì mượn sầu đau tìm khoan khoái. Mãi về sau mới biết, viết khoan khoái để giảm dư sầu. Đọc là nuốt cái đau phiêu lưu cái sướng. Viết là thám hiểm cái sướng lúc diễn tả cái đau. Về già mới hiểu thêm, viết là nhốt không gian vào chữ nghĩa để giữ thời gian. Khi thời gian thối rửa, còn lưạ thừa chữ nghĩa lao lung.”

— “Chữ nghĩa và thời gian cũng phải cân bằng.”

— “Tôi nghĩ, thăng bằng mới đúng. Tất cả thăng bằng, tất cả bình yên. Thăng bằng thiện ác, thăng bằng đúng sai, thăng bằng đẹp xấu, bình yên vĩnh hằng.

Mặt trăng thăng bằng mặt trời bằng cách gần trái đất. Mưa thăng bằng nắng bằng cách bốc hơi. Yêu thăng bằng ghét bằng nhường nhịn.”

— “Không. Không phải. Cân bằng đúng hơn. Cân bằng có trước thăng bằng. Cao minh điều hòa cái trớn đến quang minh để vừa chạm thăng bằng là mất thăng bằng rồi điều hòa cái trớn.

Mặt trăng cân bằng mặt trời bằng tốc độ nhanh. Mưa cân bằng nắng bằng nước biển. Yêu cân bằng ghét bằng dễ thương.

Nhưng cõi sống chao đảo không ngừng. Người luân vũ thiếu cân bằng sẽ ngã. Người trí tuệ ngã nhiều lần sẽ bắt đầu cười. Cười vô nghĩa là điên.”

— “Này, chúng ta cùng ly, đừng nói chuyện nhức hồn. Năm nay, không được ăn khói pháo nổ.”

— “Khói đạn, cũng vậy thôi. Tuy hơi đáng.”

5.

Đêm càng khuya, người chết càng nhiều, người điên càng đông đảo. Họ lao xao tràn phố chợ hoang tàn.

Chết, tên thật là gì?

Thảm thiết càng nhiều, mất mát càng ghê rợn, đau thương càng khủng khiếp.

Đám người điên thất thiếu tìm khói ăn. Họ giành nhau hít khói từ xác chết. Đàn chuột cống cháy thui nứt mỡ vàng. Những con chó chỉ còn than ngún lửa. Một bầy mèo chỉ còn đám mắt xanh, trừng ân hận một thời tuổi trẻ. Những thầy người bất ngờ nghiệp tệ qua đời.

Nietzsche: _ “Tôi nghĩ, sống chấm dứt bằng chết. Chết chưa hết là điên, chấm dứt điên bằng gì?”

_ “Lạ kỳ. Chết một lần, chết hai lần. Nghĩ kỹ. Hư cấu tột cùng là triết gia. Suy nghĩ nở hoa là văn sĩ.”

_ “Tôi nghĩ, chết lần đầu là sống lần hai. Chết lần hai là hư cấu.”

_ “Vâng. Sống là hư cấu tiểu thuyết. Còn chết là tiểu thuyết không hư cấu.”

Houston-Austin- Tháng 5- 10. 2024

Ghi:

(1) Lời của Nietzsche.

Chết, tên thật là gì?